



**Östra förskoleområde**

Tjänsteutlåtande  
Dnr: 543-2016-1.1  
Sid 1 (12)

Handläggare  
Cecilia Hjelm  
Telefon: 08 508 22 555

Till  
Östra förskoleområde

## **Verksamhetsplan 2017 för Östra förskoleområde**

**Förslag till beslut**

**Östra förskoleområde**

08 508 22 555

[cecilia.hjelm@stockholm.se](mailto:cecilia.hjelm@stockholm.se)

[stockholm.se](http://stockholm.se)

## Innehållsförteckning

<b>Inledning .....</b>	<b>3</b>
1. Ett Stockholm som håller samman .....	7
1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor.....	7
1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande .....	8
2. Ett klimatsmart Stockholm.....	8
2.5 Stockholms miljö är giftfri .....	8
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm .....	8
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar .....	8
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm.....	9
4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika .....	9
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor .....	9
4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla .....	11
<b>Uppföljning av ekonomi.....</b>	<b>11</b>
Resursanvändning .....	11
Budget 2017 .....	11
<b>Övriga frågor .....</b>	<b>12</b>

## Inledning

Östra förskoleområdet ansvarar för kommunal förskoleverksamhet i områdena; Årstaberget, Årstadal, Liljeholmen, Telefonplan, Västberga samt delar av Midsommarkransen, Nybohov och Hägerstensåsen. Förskoleplatserna är eftersökta och de flesta förskolorna har en lång kö. I förskoleverksamheten ingår öppna förskolan i Liljeholmen, som är till för vårdnadshavare som är hemma med sitt barn.

### Verksamhetsidé

Alla barn i Östra förskoleområdet har rätt till en likvärdig förskola, där barn och vuxna tillsammans formar den miljö som skapas. En estetisk, rolig, spännande och utmanande lek- lärmiljö ger barnen möjligheter till upptäckter, erfarenheter och kunskaper. Förskolorna speglar det barnen varit med om och är intresserade av. Barn, föräldrar och pedagoger har förtroende för varandra, känner stolthet och gläds åt goda resultat.

### Värdegrund och vision

Östra förskoleområdets vision bygger på Stockholmsstads vision 2040, ett Stockholm för alla. Likvärdighet för alla barn inom våra verksamheter.

Visionen utgår även från Hägersten -Liljeholmens gemensamma värdegrund:

- Alla människor har lika värde
- Brukaren i centrum
- Utveckling genom delaktighet och ansvar

### Förutsättningar

Förskoleområdet består av fyra förskoleenheter med tillsammans 21 förskolor. Vid årsskiftet 16/17 beräknas ca 1518 barn vara inskrivna i verksamheterna. En ökning planeras genom s.k. maj- intag till 1572, en beräknad minskning av barn 242 barn under sommaren till 1330 st., för att till hösten åter vara 1518 st. barn. Förskolorna är av varierande storlek med plats för mellan två till 9 barngrupper, verksamheterna finns både i fristående lokaler samt på nedre plan i flerbostadshus. En av förskolorna är inrymd i en tillfällig paviljong. Förskolornas gårdar är av växlande karaktär, vissa är stora och kuperade, andra har en mer stadsmässig utformning med mindre yta för lek och är ofta förlagda på flerbostadshusens innergårdar. Generellt så har barnen goda möjligheter till verksamhet utomhus på förskolornas egna gårdar eller i parker och grönområden i närmiljön.

Vid årsskiftet 16/17 beräknas den nya förskolan Sturehill i Årstaberget med plats för sex barngrupper att vara klar för start. Under sista kvartalet 2017 kommer eventuellt den nya förskolan Berget med plats för fyra barngrupper, att vara färdigställd.

Medarbetarna är av olika yrkeskategorier, förutom förskolechefer och biträdande förskolechefer, samt förskollärare och barnskötare, så är kockar, ekonomibiträden kök/ städ, samt specialpedagoger, ateljéristor, pedagogiska ledare, intendent och administratörer anställda.

### Organisation

Varje förskoleenhet leds av en förskolechef som har ansvar för - personal - budget - verksamhets - och arbetsmiljöfrågor inom sin enhet. Förskolecheferna är ansvariga för det

pedagogiska ledarskapet och är en garant för ett kvalitetsarbete som för utvecklingen i områdets förskolor framåt, i enlighet med läroplanen för förskolan. Vilket innebär ett strategiskt systematiskt kvalitetsarbete, med ansvar för att verksamheten kontinuerligt följs upp, utvärderas och utifrån resultaten vidareutvecklas.

Förskolecheferna leds av en områdeschef som har det övergripande ansvaret för ekonomi, personal och arbetsmiljö inom hela förskoleområdet/resultatenheten. Områdeschefen har personalansvar för förskolecheferna och är underställd avdelningschefen för förskoleavdelningen.

Samtliga förskolechefer har i sin enhetsorganisation en biträdande förskolechef och administrativt stöd i arbetet av en administratör. Det ger större möjlighet att frigöra tid och på så sätt kunna vara en mer tillgänglig, synlig, närvarande chef och pedagogisk ledare. Inom förskoleområdet finns två specialpedagoger som arbetar med det särskilda stödet kring barn, genom att bland annat konsultation, handledningsutbildning, lekarbete och ett lösningsfokuserat- och låg affektivt- arbets sätt. Specialpedagogerna tillsammans med förskolecheferna utgör områdets/ enheternas barnhälsoteam (BHT). Kontinuerligt och systematiskt genomförs BHT-möten varje månad. Syftet är uppföljning kring att insatserna för barn i behov av särskilt stöd är ändamålsenliga, samt motsvarar barnets behov. Dessa möten ska säkerställa att de barn som är i behov av särskilt stöd får det.

### **Likabehandling**

Likabehandlingsplanerna följs upp, utvärderas, revideras och hålls aktuella utifrån barngruppernas behov. Förskolorna bidrar till likvärdighet samt breddar barnens lekmönster och intressen. Förskolechefen ansvarar för att barn som behöver extra stöd får det och att det sker i samverkan med föräldrar/vårdnadshavare.

### **Föräldrasamverkan**

Samverkan med vårdnadshavare är en viktig förutsättning för att vi ska nå goda resultat i vårt arbete. Resultatet av brukarundersökning 2016 visade och identifierade områdets samlade styrkor och utvecklingsområden. Föräldrasamverkan sker i olika forum men generellt på ett likartat sätt inom de olika förskolorna. (se respektive förskolechefs VP-17)

### **Viktiga styrdokument**

Sveriges rikes lag, FN:s barnkonvention, Arbetsmiljölagen, Sekretesslagen, Socialtjänstlagen (SOL), Skollagen, Läroplan för förskolan (Lpfö98), Stockholms stads förskoleprogram - Framtidens förskola, Verksamhetsplan 2017, verksamhetsplan för Östra förskoleområdet, arbetsplaner, plan mot diskriminering och kränkande behandling 2017.

### **Viktiga samarbetspartners**

Stadsdelsförvaltningens HR- avdelning, - ekonomiavdelning, - samhällsplaneringsavdelning, Feelgood företagshälsovård, Stockholms Universitet, socialtjänsten, barnhabiliteringen i Liljeholmen, BUP, BVC, biblioteket, grundskolorna inom Östra förskoleområdet.

### **Mötesforum är kvalitetstid**

För att garantera och vidareutveckla kvalitén i förskolan behöver tid frigöras för personalens planering, dokumentation, reflektion, uppföljning mm. Respektive förskolechef ansvarar för att arbetet struktureras så att det möjliggörs. Förskollärarna har genom lokalt avtal pedagogisk

utvecklingstid 4 tim./vecka, timmarna förläggs utanför den schemalagda arbetstiden. Förskolechefernas egna mötesforum tillsammans med medarbetarna ser något olika ut beroende på enhetens struktur och utvecklingsbehov. (se respektive förskolechefs verksamhetsplan.)

Stadens förskoleprogram ger möjlighet att stänga förskolan tidigare en dag per månad (från cirka kl. 16) samt stänga helt två dagar per termin. All stängning förutsätter att förskolan ordnar omsorg för de barn vars föräldrar själva inte kan lösa detta.

Förskoleområdets och förskoleenheternas olika mötesforum gör det möjligt att se utveckling ur olika perspektiv, få inspiration till utveckling av andra och kraft att pröva själv. Organisationen i sig möjliggör att hitta utvecklings- och förbättringsområden, att få en bra inblick i verksamhetens alla områden, vilket är inspirerande, och nödvändigt för att hela förskoleområdet ska utvecklas och inte stagnera. Områdeschefen har kontinuerliga möten 2/ggr månaden med sin ledningsgrupp - förskolecheferna inom Östra. Innehållet är aktuell information och diskussioner kring operativa- och strategiska verksamhetsfrågor. Avdelningschefen har möten med samtliga förskolechefer i stadsdelen varje månad, för information och diskussion i aktuella verksamhetsfrågor.

### **Systematiskt kvalitetsarbete**

Förskolornas utvecklingsarbete grundar sig på olika resultat såsom brukarundersökning, kvalitetsindikatorn (WKI), medarbetarenkät, ekonomiskt utfall mm. Indikatorer och aktiviteter följs upp kvartalsvis inför tertialrapporterna. Brukarundersökningens resultat återkopplas till medarbetarna i juni/augusti på APT och planeringsdagar, till föräldrarna i början på hösten på föräldramöte och förskoleråd. Stadens självvärderingsinstrument - förskoleindikatorn (WKI) genomförs av pedagogerna under maj. Skyddsronnd genomförs i april-maj med uppföljning under oktober-november, utrymningsövningar genomförs tillsammans med barnen en gång varje termin. Olycksfallsutbildning - HLR, sker varje höst, samtliga medarbetare erbjuds att gå varje år, med krav på att gå vartannat år.

Kontinuerligt under verksamhetsåret sker uppföljningar och utvärderingar av det pedagogiska arbetet enligt enheternas egna systematiska uppföljningsplaner. Varje månad redovisar förskolecheferna en budgetprognos som bygger på årsprognosen, där redovisas den totala budgeten för enheten: intäkter, utgifter och drift som följs upp av områdeschef, intendent och budgetcontroller. Varje förskoleenhets budget bildar resultatenshetens totala omsättning. Med utgångspunkt från dessa resultat och politikens inriktning läggs grunden för områdets vidare utvecklingsarbeten.

### **Fokus områden 2017:**

#### **Likvärdiga lär -och lekmiljöer**

De pedagogiska miljöerna ska ha material som stödjer barnens lärande lek och utveckling. De ska vara estetiskt tilltalande, utmanande, väcka nyfikenhet och inspirera till utforskande. Miljön ska också vara genomtänkt ur ett genus-och likabehandlingsperspektiv och synliggöra kulturella olikheter med ett interkulturellt förhållningssätt. Barnen ska vara delaktiga i miljöns utformning och införskaffandet av material. Utemiljön ska också ses som ett av förskolornas pedagogiska rum. Förskolorna ska under 2017 fortsätta att vidareutveckla de pedagogiska miljöerna.

### **Språkutveckling andraspråksutveckling**

Andelen flerspråkiga barn ökar stadigt, vilket ställer nya krav på pedagogerna. Stadsdelens reviderade språkprogram (sept. 2016) ska implementeras och arbetssätten ska vara väl kända och tillämpas av förskolornas pedagoger. I programmet finns mål och strategier för arbetet med barnens språk-, tanke- och kunskapsutveckling. Syftet med programmet är att främja alla barns språkutveckling, med särskilt fokus på flerspråkighet.

### **Kultur i verksamheterna**

Kultur av professionella utövare och i former där barnen själva är skapare och medskapare av kultur ska finnas inom ramen för varje projekt som barnen är delaktiga i.

Det egna skapandet utgör en stor och viktig del i förskolans dagliga verksamhet. Barnen uttrycker sig på en mängd olika sätt genom bild och form, sång, musik, dans och drama. Det är viktigt att alla barn under sin förskoletid, får möta och prova på olika former av kultur och evenemang. Stadens program för barnkultur "Kultur i ögonhöjd" är en vägledning för kulturombuden på varje förskoleenhet, om vad som erbjuds och är aktuellt.

### **Giftfri förskola**

Förskolorna ser över det material som finns och används i verksamheten. Syftet är att åstadkomma en kemikaliesmart miljö och minimera skadliga kemikalier genom att successivt byta ut - och köpa in material med minimalt miljögift. Mål för 2017 för samtliga förskolor är att uppnå minst nivå 1 i Kemikaliecentrums "vägledning för en kemikaliesmart förskola". De flesta av områdets förskolor har uppnått målet och siktar in sig på nivå 2. Ett par av förskolorna är miljöcertifierade genom Grön Flagg, fler förskolor kommer att uppmuntras ta certifikat. Samtliga medarbetare ska under året genomgå den webbaserade utbildningen i "Kemikaliesmart förskola".

### **Kvalitet och kompetens - Pedagogisk dokumentation**

Förskolorna kommer att fortsätta sitt arbete med pedagogisk dokumentation och reflektion, som ett redskap för att synliggöra barnens nya kunskaper, intressen och behov. Pedagogisk dokumentation är den metod som synliggör barns tankar och idéer och leder det utforskande pedagogiska arbetet framåt. Strukturerad självvärdering genom en webbaserad kvalitetsindikator (WKI) ger goda underlag för prioriteringar i utvecklingsarbetet.

### **Kompetensutveckling**

Kompetensutveckling främjas och genomförs utifrån verksamheternas behov. Medarbetare kommer att uppmuntras att söka grundutbildning till barnskötare, vidareutbildning från barnskötare till förskollärare. Påbyggnadsutbildning för förskollärare och barnskötare med äldre utbildning, samt introduktion av livsmedelsverkets råd "Bra måltider i förskolan" för kockar och köksbiträden.

**I förskoleenheternas respektive verksamhetsplan/ arbetsplaner för 2017 redovisar förskolecheferna för den egna förskoleenhetens organisation, enhetsmål, förväntade resultat, arbetssätt, uppföljning samt speciella satsningar och utvecklingsområden.**








**Östra förskoleområdets övergripande verksamhetsplan för 2017 har behandlats på förskolechefernas ledningsgrupp 11 januari 2017.**

KF:s inriktningsmål:

## 1. Ett Stockholm som håller samman

KF:s mål för verksamhetsområdet:

### 1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete		tas fram av nämnden	År
 Andel förskollärare av totalt antal anställda (Årsarbetare)		41 %	Tertial
 Andel förskollärare som genomgått kompetensutveckling inom genuspedagogik/normkritik		Öka	År
 Andel nöjda föräldrar		87 %	År
 Antal barn per grupp		16	Tertial
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)		4,9	Tertial
 Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget		3,8	År

Nämndmål:

### Barnen i förskolan får allsidig utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv

#### Förväntat resultat

Förskolorna följer varje barns utveckling och lärande. Nya utmaningar ges utifrån barnens kunskaper, erfarenheter och intressen i språk, matematik, naturvetenskap, teknik och skapande. Digitaliseringen ska komma alla barn till del.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolorna har avslutande samtal inför övergången till skola	2017-01-01	2017-08-31
Rapportera i ILS vid T1, T2 och VB indikatorer för andel förskollärare av totalt antal anställda, andel förskollärare som genomgått kompetensutveckling inom genuspedagogik, antal barn per grupp samt antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	2017-01-01	2017-12-31
Redovisa när barnsäkerhetsrund är utförd.	2017-01-01	2017-12-31
Självvärdering av arbetet genom "WKI" ska genomföras i arbetslagen under vårterminen. Resultat av självvärderingen skrivs in i ILS-webben vid T2 rapport.	2017-01-01	2017-08-31

Nämndmål:

### Flickor och pojkar i förskolan utvecklar förståelse för vårt samhälles grundläggande demokratiska värden

#### Förväntat resultat

Likabehandlingsplanerna följs upp, utvärderas, hålls aktuella och revideras utifrån barngruppernas specifika behov. Förskolorna bidrar till likvärdighet samt breddar barnens lekmönster och intressen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolorna kartlägger barngruppernas behov	2017-01-12	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

## 1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

Nämndmål:

**Varje barn får under sin förskoleperiod möta och själv prova olika former av kultur**

### Förväntat resultat

Varje barn får under sin förskoleperiod möta och själv prova olika former av kultur och skapande i enlighet med den plan som förskolan tar fram.


Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Barn i förskolan som varit med om två professionella kulturmöten under året.	2017-01-01	2017-12-31
Förskolan utformar en plan för vad ett barn bör få erfarenhet av och pröva under sin förskoleperiod vad gäller kultur och skapande.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s inriktningsmål:

## 2. Ett klimatsmart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

### 2.5 Stockholms miljö är giftfri


Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 1 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola		95 %	År

KF:s inriktningsmål:

## 3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

### 3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial



KF:s inriktningsmål:

#### 4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

##### 4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

Nämndmål:

##### Stadsdelsnämnden fördelar makt och resurser jämställt



##### Förväntat resultat

En ökad kunskap om fördelning av resurser.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla enheter deltar vid jämställdhetsföreläsningar och jämställdhetsnätverk som arrangeras under året.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

##### 4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Sjukfrånvaro	7 %	tas fram av nämnden	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	2,5 %	tas fram av nämnden	Tertial

##### Enheternas medarbetare ska ha god fysik och god psykosocial arbetsmiljö

Verktyg och rutiner för arbetsmiljöarbetet görs kända i organisationen.

Medarbetare ska ha kunskap om verksamhetens mål.

Introduktion och medarbetarsamtal mellan chef och medarbetare lägger grund för en god kommunikation och ömsesidiga krav och förväntningar.

Förskolechefer och skyddsombud uppmärksammar tidiga signaler för att förebygga ohälsa.

Ett genomtänkt hälso- och arbetsmiljöarbete i samarbete med skyddsombud utvecklas.

Förskolechefer använder de verktyg stadsdelsförvaltningen, staden och företagshälsovården tillhandahåller för att förebygga och sänka sjukfrånvaron.

Förskoleavdelningen sak i samråd med administrativa avdelningens personalenhet utreda hur tillfälliga vikariebehov inom förskolan kan tillgodoses via en s.k. vikariepool.

##### Arbetsätt och uppföljning

Medarbetarenkätens resultat presenteras på arbetsplatsträffar och utifrån resultat väljs utvecklingsområden/n där handlingsplaner tas fram i samverkan mellan förskolans ledning och en arbetsgrupp på förskolan. Handlingsplanerna följs upp på arbetsplatsträffar.

På samma sätt följs den fysiska skyddsroundens resultat upp.

Allmän visstidsanställning(AVA), andel timavlönade och nyrekrytering av deltidsanställda följs upp under året.

#### **Insatser för friskvård:**

- Alla anställda som arbetar heltid erbjuds en timme friskvård per vecka när arbetet så tillåter. Deltidsanställda erbjuds friskvårdstid i proportion till anställningsgraden.
- Alla anställda kan köpa ett årskort till Stockholms sim-och idrottshallar till subventionerat pris.
- Alla anställda kan erhålla en subvention till friskvårdsaktivitet med högst 500 kr per anställda och år. Subventionen gäller inte simhallskortet som redan är subventionerat.
- Stadsdelsförvaltningen har avtal som gör att medarbetare får ett rabatterat pris vid tecknande av medlemskap hos SATS och Friskis & Svette. Genom anställningen i staden finns möjligheter till rabatterade medlemsavgifter även på andra gym.

Nämndmål:

**Stadsdelsnämndens medarbetare är professionella, engagerade och har en god arbetsmiljö**

#### **Förväntat resultat**

Delaktighet och ett bra arbetsklimat finns på nämndens arbetsplatser. Engagerade chefer och medarbetare bidrar till bra verksamhet och en god arbetsmiljö. Dialog om arbetsmiljö och verksamhet förs på arbetsplatsträffar och i samverkansgrupper. Kvinnors långtidssjukfrånvaro närmar sig männens lägre värde. Medarbetarnas arbetsvillkor förbättras och engagemang och trivsel ökar, vilket ger bättre resultat i medarbetarenkäten. Indikatorerna under 4.2 används för uppföljning av det förväntade resultatet.

<b>Aktivitet</b>	<b>Startdatum</b>	<b>Slutdatum</b>
Allmän visstidsanställning ska användas i minskad omfattning.	2017-01-01	2017-12-31
Andelen timavlönade medarbetare ska minska.	2017-01-01	2017-12-31
Enheterna ska i tertialrapport 2 redovisa arbetet utifrån förvaltningens jämställdhets- och mångfaldsplan.	2017-01-01	2017-08-31
Nyrekrytering av deltidsanställda ska endast ske efter noggrant övervägande.	2014-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

## 4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

Nämndmål:

**Kommunikation och information är planerad, medveten, effektiv och tillgänglig för alla**

### Förväntat resultat

Andelen invånare som vet var information finns för att komma i kontakt med stadens verksamheter ska öka.

Andelen medarbetare som har tillgång till den information de behöver för arbetet ska öka.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Information på jämför service, webb och intranät ska uppdateras kontinuerligt samt ses över en till två gånger per år.	2017-01-01	2017-12-31

## Uppföljning av ekonomi

### Resursanvändning

#### Budget 2017

Budgetår:	2017		
Enhet:	Östra förskoleområdet		
Enhetschef:	Cecilia Hjelm		
Beloppen anges i Tkr			Budget
Intäkter			
Taxor och avgifter			0
Hysesintäkter			0
Bidrag			1 565
Försäljning			169 872
Övriga externa intäkter			0
Summa intäkter			171 437
Kostnader			
Personalkostnader			149 186
Övriga personalkostnader			2 626
Lokalkostnader			1 601
Entreprenader och köp av verksamhet			4 633
Övriga kostnader			13 391

Budgetår:	2017		
Summa kostnader			171 437
Summa netto			0

## Övriga frågor